

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsak petek.

Celoletna na-
ročnina 50 — D
mesecna 5 — „
Inozemstvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se ra-
čunijo po D 1 25
Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 50 p.**Kaj hočemo?** Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Dva tabora.

Svet je danes razdeljen na dva tabora, med katerima se bje ljut boj za končno zmago. Na eni strani besni reakcija, ki hoče ljudstvo spraviti nazaj v stare spore in okoli in ki noče nič slišati o tem, da po končani svetovni vojni ljudstvo o marsičem drugače sodi in misli, kakor je sodilo in mislilo pred njo. Na drugi strani pa se trudijo vsi poštenj in modri ljudje, da se ljudstvo osvobodí vsega tistega nebodigatreba, ki mu jemlje moč svobodnega raznaha in njegovo suvereno pravico, da se vlada samo po svoji volji in po svojih resničnih potrebah. Na eni strani reakcija, militarizem, velekapital, na drugi pa delo, svobodni kmečko-delavski dom, svobodoljubje in republikanska samovlada ljudstva.

Na Angleškem stoji delavska vlada na braniku pravic narodne samoodločbe. Ta vlada je priznala rusko sovjetsko vlado. Na Francoskem, kjer je bil militaristični duh v povojni dobi najbolj močan, je zmagala leva demokracija. Reakcija današnje Evrope je imela svoje glavno taborišče v Parizu. Zadnje francoske volitve so s to reakcijo pomedle. Padel je militaristično misleči prezident francoske republike, zakaj ljudski zastopniki hočejo imeti mir na vse plati. Na čelo vlade je stopil Heriot, ki pravi, da bo tudi Francoska priznala rusko sovjetsko vlado. Ta novi francoski ministrski prezident je bil lani v Moskvi in se je na licu mesta prepričal, da se je o Rusiji doslej vse preveč lagalo. Vse to bo privedlo do nove evropske konference, katere naloga bo ojačiti »društvo narodov«, ki je bilo ustanovljeno na inicijativo umrlega ameriškega prezidenta Wilsona. To društvo narodov je bilo doslej le igračka besne reakcije. V njem ni ne Rusije, ne Nemčije in še cele vrste raznih malih narodov ne. Med temi smo tudi mi Slovenci. Če to društvo dobi tisto moč, ki mu gre, potem se vojni zapletljaji ne bodo več »delali« po

raznih cesarjih in kraljih in tajnih diplomatih, kakor je bil to slučaj pred l. 1914. Ta nova konferenca pa se bo bavila tudi z drugimi rečmi. Za nas zapadne Slovence, zlasti za nas Slovence in Hrvate, bo velikanškega pomena, ako bo v tem svetovnem zboru imela glas in besedo edina slovanska velesila — Rusija. Ne tista bivša carska Rusija, ki je z narodi delala, kakor vsi drugi nemški, francoski, laški itd. militaristi in imperijalisti, temveč nova, moderna Rusija, ki je dvignila prapor načela narodne samoodločbe in katerega je tudi dosledno in konsekvntno izvedla. Ta Rusija, brez katere je nastalo zlasti današnje žalostno stanje v srednji Evropi in na Balkanu, utegne nekoliko povprašati tudi Lahe, po kakšnem načelu so nam zapadnim Slovanom vzeli toliko zemlje in po kakšnem načelu so odrinili od morja tiste, ki ob njem prebivajo že toliko stoletij. Ta Rusija utegne tudi vprašati, če se je uredila srednja Evropa po svobodni volji prizadetih narodov in če se je vsepovsod vpoštevala narodna samoodločba.

Imeti moramo pred očmi, da zlasti zapadni Slovani — s Čehi vred — brez trdnega in močnega ruskega hrbišča ne pomenjamo nič, da smo le igračka v rokah militarističnih in imperijalističnih vlad. Mi v državi SHS izdajamo danes milijarde za militarizem, vsled česar zapada delovno kmečko - delavsko ljudstvo v bedo in siromaštvo. Tudi na naslov naših belgrajskih militaristov je zadnjič izrekel predsednik delavske vlade na Angleškem besedo, ki je tako jasna in resnična, da bolj biti ne more. Dejal je, da je oborožitev malih narodov v vsakem slučaju brez koristi. Zakaj veliki narodi male lahko pogazijo, če so še tako oboroženi. Torej oni le brez miselnosti zapravljajo narodno premoženje, ako si za drage novce kupujejo orožje. Njim ne preostaja drugo, kot voditi miroljubno in kulturno politiko.

Iz teh pamenih razlogov mi visoko dvigamo naš svobodoljubni republikanski prapor, ki naj oznanja tudi slovenskemu kmečko - delav-

skemu ljudstvu miroljubnost, samoodločbo naroda in socialno pravico ter svobodo.

Iz naše organizacije.

Iz selške doline na Gorenjskem. Cela Slovenija živi danes pod vtišom krvavih trboveljskih dogodkov, ki jih ljudstvo v splošnem obsoja in se zgraža nad vlado, da ni poskrbel, da bi se bratomorno krvoprolitje ne izvršilo. Ljudje ne morejo do-umeti, zakaj da ima orjunska organizacija pravico, da sme javno nositi orožje. Če se vlada boji prekuć in revolucije, ali nima zadosti žandarjev, policije in vojaštva na razpolago, da vsak tak poskus zatre? Čemu potem še civilnim organizacijam potreba nastopati z orožjem v svrhu širjenja »patriotske« ideje kot jo imenujejo. Nam se prav močno dozdeva, da tiči tu zadaj drug vzrok, ki ga je tudi že predzadnji »Avtonomist« prav dobro označil v uvodnem članku. Naša »Orjuna« bi menda rada po vzoru Mussolinijevih fašistov pridobila narod za svojo »patriotsko« idejo. Ne bomo dolžili vseh članov organizacije, da se tega jasno zavedajo, ampak glavni voditelji njeni vedo prav dobro, kaj je njihov cilj, namreč, da bi poton nasilja ljudi dovedli do tega, da bi bili zadovoljni z dosedanjim režimom. Res, žalostno, da se dobijo med dobrim, poštenim slovenskim ljudstvom ljudje, ki to početje še širijo in podpirajo. Mnogi delajo to iz nevednosti, drugi zopet iz strankarskega egoizma, ker hočejo svoje nazore ljudem usiliti, magari z revolverji.

Tudi v naši dolini so ljudje, ki slave one, ki hočejo potom nasilja svoje nazore uveljaviti med narodom. Mnogi so, ki v svoji strankarski zagrizenosti ne vidijo dalekosežnih posledic za naš narod, če se posrečijo nakane teh naših »državotvorcev«. Zato mora biti naša naloga za bodočnost ta, da ljudem odpiramo oči in jih politično izobražujemo, kajti le politično izobražen narod bo vedel vsikdar, kje je njegovo mesto. Upajmo, da bodo takrat zginili iz naše srede vsi današ-

nji »državotvorci« in bo res zavladala prava svoboda. V to pomozite Bog!

Krajevna politična organizacija slov. republikancev se je ustanovila, kakor nam poročajo, v Gornji Radgoni.

Hum pri Ormožu. Dne 25. maja t. l. smo ustanovili tu krajevno politično organizacijo slov. republikancev. V odbor so bili izvoljeni agilni in stari možje, ki bodo širili našo misel tudi v sosedne občine.

Pavlovci na Štajerskem. Tu se je 8. t. m. vršil sestanek slov. republikancev, na katerem je poročal poslanec Žnidarič. Sklenjeno je bilo na prihodnjem sestanku ustanoviti krajevno organizacijo slov. republikancev.

Železničar nam piše: Poučite ljudstvo! — Kakor se vidi, ni več dolgo do časa, ko dobimo volitve — plebiscit; zato je dolžnost vseh, da poučite slovensko javnost, da je edina naša rešitev v federalistični republiki. Vi, državni in javni nameščenci, ali vidite, kako vas vleče centralizem za nos, ako vam obeta že 3 leta službeno pragmatiko in zvišanje doklad? Medtem ko ima za Wranglovec vedno milijone na razpolago. Po izjavi nekega ruskega inženirja jih moramo mi prečani rediti na račun tistih 200 milijonov garskih rubljev, katere je dobil Pašič za časa balkansko-turške vojne od Rusije. Vi vojni invalidi, za vas tudi ni zakona, medtem pa dobivajo ruski invalidi pri nas trikrat večjo pokojnino kakor vi! Vi vsi mali trgovci in obrtniki, ali ne čutite, kam vas je pripravil centralizem, kakor tudi ve množice brezposelnih? Dolžnost nas vseh je, ko občujete dnevno z ljudstvom, da ga dobro pripravite za volitve in mu poveste, da centralizem je smrt za »prečane«. Ako dobro živi avstrijska republika, ali celo mala republika St. Marino, bo lahko živela tudi slovenska republika. Posebno ko odpadejo

LISTEK.

53

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„No, ali bo že kmalu konec teh popovskih litanij?“ zavrešči Tahi, Peter Bošnjak pa mu pove, da se ljudstvo ne mara geniti iz cerkve.

„Pa dobro, mušketirji naprej! Poženite pse iz te svete luknje! Mušketirji se rinejo skozi cerkvena vrata. Težki koraki oborožencev odmevajo po cerkvi, jok in stok se razlegata pod visokim cerkvenim obokom.

„Moj Bog! Pomagaj nam! Jezus Marija!“ kričijo žene in otroci, možje pa škripljejo z zobmi. Bled stoji pred oltarjem duhovnik in vzdiga sklenjene roke proti nebu. Vzdigne se krik, s kopti, pestmi, psovskami in kletvami ženejo mušketirji moze iz cerkve — neoborožene ljudi ženejo kakor živino iz božje hiše; za moškimi se gnetejo jokajoč, kričeč blede, prestrašene žene, župnik pa se vrže pred božji oltar in njegove solze teko na kamenita tla. Pred cerkvenimi vratmi se postavijo stražniki s kopji, na trgu stoji cela četa oborožencev, pred njimi pa vrvi obupano, preplašeno ljudstvo. Visoko vzdigni svojo glavo šatenberški baron in zakliče:

„He, psice! Ali ne veste, kaj sem zapovedal? Sem s ključmi. Ti, Lolič, pa piši, čigav je kateri.“

Tedaj stopi pred Taha visok, beloglav stavec s širokim licem in živimi očmi, župan Mijo iz Golubovca, in reče mirno, z roko na srcu:

„Kralju dajemo, kar je kraljevega, gospodu, kar je gospodovega, kar pa je naše, tega ne damo!“

„Vi ne oddate ključev?“ je zaškrtal Tahi. „Ne damo, pri Bogu, da ne!“ je zaklical s povzdignjeno roko Gubec, ki se ga je mati držala za ramo.

„Ne damo! Ne damo!“ je obupano zakričalo vse ljudstvo.

„Ej!“ je zaklical Tahi in pojahal k svojim oborožencem, „streljajte, ljudje, bijte pse!“

Ljudstvo je zatrepetalo, puške so zabliskale z dimom in gromom. „Jezus! Marija!“ se je razlegel strašen krik do neba. Ljudje so se razbegnili. Tu je padel mladenič, tu je klonila žena, prijemajoč se za srce, tam se je prevrnil stavec, tu se smrtno ranjen zviija otrok. Kri teče, nedolžna kri pred božjim licem po črni zemlji na sveti velikonočni dan. Oboroženci so pobesneli, bijejo, tolčejo in morijo. Kopito je zdrobilo črepinjo starcu Mihaelu, ranjen je omahnil Gubec v naročje svoje matere. Tahi pa se je vzdignil v stremenih, od radosti mu drhtijo goste obrvi, usta so se mu razlezla v zloben nasmeh, oči se

mu svetijo kakor stekli kači. Veselo gleda na pobojišče, kjer objema žena mrtvega moža, kjer mati pobira kose razsekanega deteta, kjer si ljudje lase pulijo in se po prsih bijejo, toda on ne čuje ničesar, on ne čuti ničesar. Konja požene med ljudi, proti cerkvenim vratom, kamor je bila Gubčevka zavlekla svojega sina, in zamahne s sabljo, toda kakor levinja se je pred njim postavila starka, uprla v njega svoje veliko solzno oko in zaklicala:

„Udari!“

„Stran, baba!“ je zatulil Tahi in zopet zamahnil — toda v tem trenutku se je med cerkvenimi vratmi pokazal župnik in je, sbrbno razpelo dvigajoč v svoji desnici, zaklical:

„Na to skalo bom postavil svoje cerkev in peklenška vrata je ne bodo premagala.“

Silnik se je zdrznil, roka mu je omahnila, besen je okrenil konja in jahal proti gradu. Tedaj se je pokazal podžupan Gjuro Raškaj, ki je na poročilo Grdaka prihitel iz Zagreba in prinesel banovo zapoved, da se niti roka ne sme dotakniti kmetov.

Velika noč je. spomin odrešenikove žrtve; otožno klenka mrtvaški zvonec, v stubiški cerkvi ležijo trupla pobitih kmetov, ob njih pa kleči duhovnik in moli za nedolžne duše, po bregovih pa se razlega jok vdov in stok zapuščenih otrok.

stroški, katere nam samo vojaštvo povzroča letno nad dve in pol milijarde, da ne omenimo drugih nepotrebnih davkov. I. M., železničar.

Občinske volitve, ki se sedaj vrše po Sloveniji, so deloma krajevno-gospodarskega, deloma pa tudi političnega značaja. Slovensko republikansko ljudstvo se to pot teh volitev še ni udeležilo povsem samostojno in povsod, ampak samo tam, kjer obstojajo že krajevnopolitične organizacije slov. republikancev ali pa delujejo agilni posamezni somišljeniki. Ze to pa je pokazalo, katero smer hoče ljudstvo. Naši somišljeniki so torej samo pone-

kod postavili svoje liste. Te pa nosijo razne naslove, primerne lokalnim razmeram, n. pr. »Zveza slov. avtonomistov«, »Kmečko-delavska stranka«, »Kmetško-delavski blok«, »Dobro občinsko gospodarstvo«, »Mali kmetovalci« itd. Smernico bodoči slovenski republikanski politiki je s tem dalo že ljudstvo samo. Socijalno-politična označba gibanja se karakterizira v geslu »kmečko-delavski«. — **Dosedanji uspehi so prav lepi in zadovoljivi.** Le krepko naprej! Eno je gotovo: **Tu smo!**

Dragatuš. Tu se je ustanovila krajevna organizacija slov. republikancev.

„Internacionala“.

Predsednik HRSS, g. Štefan Radić je odšel v Moskvo. Ob tej priliki so razni listi proglasili Radića za komunista, ki bo svojo stranko včlanil v III. »Internacionalo«. To trde zlasti vladni listi z gotovim političnim namenom. Naše mnenje je, da ima Radić pravico iti tudi v Moskvo. On je ne le vodja enega naroda, ampak tudi vodja velikega socijalnega pokreta. Kot takšen ima nalogo, da se na licu mesta pouči o današnji politični in socijalni smeri velike slovanske države, kakor je ruska. Na drugi strani pa je od velikega pomena, da pravilno informira vodilne kroge današnje Rusije o položaju, kakršen je pri nas doma. Zakaj bi Radić tega ne smel storiti? Danes, ko je sovjetsko Rusijo priznala že Anglija in jo bo že v kratkem celo Francoska? **Naša država Rusije še ni priznala.** Zakaj ne? Ker menda v Belgradu še vedno upajo, da se povrne v Moskvo — beli car.

Ker se ob tej priliki veliko piše in govori o »internacionali«, ne bo odveč, ako tudi mi rečemo eno ali dve o takozvanih »internacionalah« ter pojasnimo naše načelno stališče.

Z besedo »internacionala« naznamujemo navadno take organizacije, ki naj obsegajo »vse narode«, ki so torej »mednarodne«. Take mednarodne organizacije so n. pr. razne vere, ki iščejo vernike med vsemi narodi in po vseh državah. Navadno pa z besedo »internacionala« ne zaznamujemo verskih organizacij, ampak pred vsem stanovske, zlasti delavske organizacije.

Ko so se začeli v drugi polovici preteklega stoletja organizirati delavci, da se obranijo prehudega pritisaka kapitala, so rekli: »Kakor je mednarodni kapital, ki nas pritiska, tako mora biti mednarodna tudi obramba proti kapitalu. Zato se morajo združiti proletarci vseh dežel!«

Tako je nastala prva delavska »internacionala«. Ta internacionala je bila **socialistična**. Med delavstvom pa so se kmalu začeli pojavljati razni spori, ki so povzročili

v »internacionali« večje in manjše **razdore**. Iz teh razdorov so se rodile nato **novе »internacionale«**: »druga« delavska internacionala in »tretja« internacionala, ki je pa bolj znana pod imenom komunistična ali boljševiška internacionala.

Po vzoru delavcev so se začeli organizirati tudi drugi stanovi in sicer organizirati tako, da se posamezne organizacije niso omejevale več samo na eno državo ali na en narod, ampak da so postale »mednarodne«. Tako so se začeli organizirati tudi kmetje in kmečka mednarodna organizacija se imenuje na kratko »zelena internacionala«. Ta »internacionala« obsega razne kmečke ali »agrarne« politične stranke.

Kakšno stališče naj zavzamemo mi Slovenci napram takim »internacionalam«?

Mi smo že večkrat naglašali, da nimamo nič proti **medsebojni pomoči raznih organizacij**, da pa smo nasprotniki vsakih **centralističnih komand in centralističnih vodstev**. Ko so hoteli komunisti v naši državi organizirati delavce in jih spraviti vse skupaj pod poveljstvo neke centrale v Belgradu, smo napisali na naslov slovenskih delavcev, naj se le organizirajo, kakor jih pač veseli, naj pa nikdar ne dajo nikomur kakšne oblasti **nad seboj!** Zlasti v denarnem oziru ne! Oni morajo pomagati svojim tovarišem po drugih deželah, ampak nikdar naj ne priznavajo nad seboj drugega vodstva kot le svojega lastnega!

Kar smo napisali na naslov slovenskih delavcev, to ponavljamo tudi na naslov slovenskih kmečkih organizacij. Popolnoma razumljivo bo in opravičljivo, če slovenske kmečke organizacije **pomagajo** v gotovih slučajih svojim sorodnim organizacijam. To bo lepo in plemenito. S tem pa še ni rečeno, da naj se slovenske kmečke organizacije kar odrečejo vsake oblasti same nad seboj in se podvržejo n. pr. češki komandi. To bi bilo gotovo nesprejemljivo. Naše mnenje je torej, da ostanimo mi lepo gospodarji na svojem, svoje prijatelje po drugih

deželah pa lahko vedno **podpiramo**, če le moremo.

Iz povedanega bo vsak razumel, da »internacionala« sama na sebi še ni nobeno zlo. Zlo bi bilo le, če se uveljavi v eni ali drugi »internacionali« kakšna **centralistična komanda**. To pa odklanjamo.

S političnega vidika so potrebne vsakemu stanu in seveda tudi

narodu internacionalne zveze. Kajti dandanes je to od velikega pomena, da veliki svet pozna težnje in razmere ljudi v vseh deželah. Zlasti Slovenci smo po končani svetovni vojni veliko izgubili, ker nas svet skoraj poznal ni. Naše politične stranke, in sicer kar vse od kraja, polagajo veliko premalo pažnje na resne internacionalne zveze!

Politika in zgodovina.

(Dalej.)

V.

Pri volitvah za konstituanto dne 28. novembra 1920. leta je dobila »slovenska ljudska stranka« 14 poslancev, »samostojna kmetijska stranka za Slovenijo« 8, »jugoslovanska socialno - demokratična stranka« 7 (sedmi mandat je bil sporen med njo in komunisti), »komunistična stranka Jugoslavije« 6, »jugoslovanska demokratska stranka« 3 in »nar.-socialistična stranka« 2. Dne 12. decembra se je sešla konstituanta. Prvi boj se je vršil glede poslovnika, ki ga je predložila tedanja Vesničeva vlada in ki je obsegal prisego kralju in določbo o navadni večini za sprejetje ustave.

Krfska deklaracija je priznavala monarhijo s Karadjordjevič na prestolu; toda ona ni imela državnopravnega pomena, ker »Jugoslovanski odbor« ni bil državno-pravni predstavnik in je Pašić ponovno izjavljal, da srbska vlada ne smatra krfske deklaracije glede na svoje mednarodne obveznosti za pravni akt, ampak za politično izjavo (Dr. Štefan Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj. V Ljubljani, 1920). Važnejša je adresa, s katero je razglasil zagrebški »Narodni Svet« kot pravni in dejanski predstavnik avstro-ogrskih južnih Slovanov združenje s Srbijo, ter regentov odgovor na to addresso; zakaj v tem državnopravnem aktu se je brezpogojno priznavalo vladarstvo kralja Petra, oziroma regentstvo prestolnega naslednika Aleksandra. To se je zgodilo kljub od »Narod. Sveta« sprejeti 1. točki navodil za zagreb. delegate, po kateri se izrečno pridržuje konstituentni pravica, da odloča o državni obliki (monarhiji ali republiki), in kljub 4. točki istih navodil, po kateri vršita vladarstvo kralj Peter, oziroma prestolni naslednik Aleksander kot regent od odločbe konstituyente. Ta omejitev se je v adresi izpustila, da si je ob prevratu tudi hrvaški državni zbor sprejel Pribičevićev predlog, po katerem je končna odločitev o državni obliki pridržana konstituenti.

Glede sprejetja ustave se niso upoštevale niti odločbe krfske deklaracije niti sklep hrvaškega državnega zbora niti 1. točka navodil, kjer se je povsod zahtevala kvalifi-

cirana, a ne navadna večina. V decembrski adresi in v regentovem odgovoru se je govorilo o tem, kakšna bodi volilna pravica za ustavotvorno skupščino; toda točka o kvalificirani večini je bila zopet izpuščena.

Na podlagi teh dejstev se boj za poslovnik ni mogel vršiti s pravnimi razlogi, ker so vse tri tedanje slovenske stranke sodelovale pri sestavi decembrske adrese, da si sta bili »slovenska ljudska stranka« in »jugoslovanska socialno - demokratična stranka« sprejeli predlog ožjega odbora zagrebškega »Narodnega Sveta« o združenju s Srbijo s pridržkom glede na suverenost konstituyente; toda v decembrski adresi in v regentovem odgovoru ni bilo tega pridržka. V sporu za poslovnik ni šlo po tem takem za pravno vprašanje, ampak za vprašanje politične moči, ki je Slovenci nismo imeli, ker smo jo dali iz rok, oziroma je nismo uporabljali v zadostni meri.

»Slovenska ljudska stranka« je podala svoj ustavni načrt (objavljen v »Slovenecu«, 3. do 5. marca 1921.) kakor ga poznamo že iz Koroščeve formulacije. Državni zbor ima dve zbornici: politično in socialno-ekonomsko. V prvo spada popolno zakonodajstvo glede državljanstva, domovinstva, svobode gibanja in policije, glede društvene in zborovalne pravice ter časopisja, glede civilnega, kazenskega in strokovnega prava (zemljiško, obrtno, industrijsko, trgovsko, menično bančno, borzno, pomorsko, rudniško, vodno pravo) izvzemši stanovsko-pravne razmere, glede vojne in mornarice; dalje ima politična zbornica okvirno zakonodajstvo glede razmerja cerkve do države, pravice in dolžnosti verskih družb, glede prosvete, glede organizacije uprave in sodstva. V območje socialno-ekonomske zbornice spada zakonodaja glede denarja, monopolov in vseh finančnih zadev, ki se tičejo vse države, glede prometnih sredstev, ki so važna za vso državo (železnice, parobrodstvo, zrakoplovstvo, pošta, brzojav in telefon), glede stanovsko-pravnih razmer, razlastitve, socializacije prirodnega bogastva in gospodarskih podjetij, organizacije in nadzorovanja produkcije, prodaje in konsumna važnih potrebščin, glede strokovnega šol-

Tretji dan po veliki noči klečijo pred oltarjem v Brdovcu trije kmetje: prvi iz Stubice, drugi iz Susjeda, tretji iz Brdovca.

„Otroci!“ reče župnik Babič, potem ko jih je blagoslovil, „Bog vas blagoslovi, Bog vas spremlja. Vse vaše trpljenje sem v pismu opisal. Nesite ga pred svetlo lice kraljeve milosti, odkrijte mu svoje srce. Kralj vam naj pomaga, to je edino, kar še lahko upate. Ti, pravični Bog, pa razsvetli vladarjevo srce!“

XIX.

Lepo poletje je, kraj miren, miren kakor v grobu. Pred stubiško cerkvijo se je mučeniška kri posušila, kmečki poslanci so se vrnili s kraljevega dvora, kjer se jim je reklo, da bo krona že poskrbela, kar bo potrebno. Kmetje so potrli, molčijo in si komaj upajo dihati. Tahi je gospodar. Tahi je mogočen. To so čudni dnevi na gradu Susjedu. Gospa Helena je, kakor da so jo kače izpile. Na svoji postelji se bolna zvija pred sliko Arlandove Dore. Lica ji žarijo od smrtne vročice, oči obrača, z zobni škriplje in jih stiska, da bi ji duša ne ušla, da se maščuje nad nezvestim možem. Vse je izvedela, vse. Smrt jo je priklenila na postelj, smrtni znoj ji obliva blede čelo, Tahi pa se greje na bujnih prsih mlade prešuštnice. Oj, živeti, živeti! vzdihla gospa Helena. Zaman! Smrt jo vleče v grob, ljubosumnost jo ustavlja

pred grobom. Obupano se zvija, moli, kolne, joka, vzdihuje: Živeti! Živeti!

Kaj se briga Tahi! Draškovič se mu je prijazno nasmešnil, Batori ga ščiti, cesar je daleč in nebo ravno tako. Tahi se smeje in pije; smeje se, ko ga, prismojenega starca, v gubasto lice poljublja lepa grešnica; smeje se, ko trepeta kmet na vislicah. Medla mesečina podhrteva skozi odprto okno. Ej, mesec ti! Ali vidiš belo, polno roko kastelanice? Kakor kača se ovija okoli starčevega vratu. Ej, kako ga objema, kako ga mili, kako padajo črni, razpleteni lasje na beli sneg starčeve glave, kako se napenjajo ustne, kako umira od slasti, kako ga sapa žge in pali. Počivajoč na prsih kastelanice se stavec zakrohota in pokaže s prstom skozi okno na breg.

„Ali vidiš, dušica.“ zakliče, „tam se v mesečini na drevesu nekaj guza. To je kmečki pes. Rekel je, da si prešuštnica. Sedaj tam visi. Ha, ha, ha! Glej! Krokariji letajo okoli njega. Na vaše zdravje, črni prijatelji!“ zakliče Tahi, skoči po koncu in izpije vrč vina. In mili, objema, ljubi, kastelanica se hihita, krokariji pa krakajo! — — Medla mesečina podhrteva na licu gospe Helene, na Dorini sliki. Gospa se vzdigne v postelji in obrne odprta usta in blede obraz proti mesecu. „Čuj! Helena! Čuj! Krokariji krakajo! Smrt prihaja, smrt! In Tahi? Kje je on? — Ljubi! — Groza! — Tahi ljubi

— Helena umira!“

Na grad pripeketa na konju tujec iz Zagreba.

„Kje je gospodar?“ vpraša slugo.

„Ne vem.“ odgovori Peter Bošnjak, ki je ravnokar stopil pred vrata.

„Hm, mogoče igra kastelana Loliča,“ se tiho nasmehe Drmačić, ki je dotlej igral z Bošnjakom kocke.

„Peljite me takoj k njemu! V kraljevem imenu!“ reče tujec.

Peter prižge luč, pelje tujca pred kastelano stanovanje in potrka. Pred njega skoči Tahi.

„Kateri predrznež me moti tako pozno v noč?“ zakriči Tahi in ljuto pomeri tujca z očmi.

„Kraljev poslanec!“ odgovori tujec. „Ali ste Vi velemožni gospod Tahi, vrhovni kraljev konjušnik?“

„Sem.“ odgovori Tahi čudeč se.

„Tukaj je za Vas nismo pod velikim pečatom kraljevega odvetnika Blaža Hazafyja.“

„Od kraljevega odvetnika? Kaj hoče od mene?“

„Berite sami!“ Zbogom!“ reče tujec in odide.

Tahi vzame slugi luč, se hitro vrne v sobo, razpečati pismo, ga začne brati, bledeti in trepetati.

(Dalej prihodnjik.)

stva, zdravstva in socialne politike, glede zavarovanja. Pred obe zbornici spada odobritev in napoved vojne, sklepanje o miru ter o

vseh političnih in carinsko-trgovskih pogodbah s tujimi državami, dalje odločanje o državnem proračunu. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

Politični advokati. Voditelj slovenskih demokratov (centralistov) na Kranjskem je advokat dr. Zerjav, na Štajerskem pa advokatje dr. Kukovec in dr. Lipold in še nekaj drugih. Voditelj slovenskih socialističnih demokratov je poleg drugih tudi advokat dr. Korun. Voditelj slovenskih komunistov je advokat dr. Lemež. Med voditelji Slovenske ljudske stranke je cela vrsta advokatov. Slovenske radikale vodi advokat dr. Ravnihar. Zato pa vlada po vsi deželi splošno blagostanje, obča zadovoljnost in povsod opazamo vzoren red in napredek.

Jugoslovanska tiskarna. Nekdanja „Katoliška“, danes „Jugoslovanska“ tiskarna je spremenila svojega gospodarja. Listi poročajo, da je kupil tiskarno od Katoliškega tiskovnega društva ljubljanski škof. Ne povedo pa, zakaj jo je kupil, dasiravno bi bilo najbolj zanimivo vedeti ravno to. Mi lahko povemo le to, kar se po Ljubljani o tem govori. Praviyo namreč, da so nekateri vplivni gospodje sklenili tiskovno društvo postaviti pod nadzorstvo in pod komisarija, ki bi imel pravico sprejemati nove člane društva tako dolgo, dokler ne bi dobili večino na novo sprejeti člani, ki bi celokupno tiskarsko podjetje „nacionalizirali“. Da to dobičkanosno nakano prepreči, je društvo prodalo zadnji hip vse svoje premoženje škofu oziroma škofiji. Kaj je na teh ljubljanskih pripovedih resničnega in kaj ne, nismo mogli ugotoviti, mi beležimo le to, kar se govori.

Občinske volitve so se vršile po nekaterih občinah preteklo nedeljo. Zmagale so, kakor navadno, vse stranke. Tako se da posneti vsaj iz poročil raznih listov.

Zaplembe. Državno pravdnštvo je zaplenilo pretekli teden „Slovenca“ dvakrat. — Ljudje naj berejo sveto pismo. Tam je vse notri.

Politični umori. Na Laškem so ubili socialističnega poslanca Matteottija. Oblast njegovega umora ne more pojasniti. Tudi umora rudarja Fakina v Trbovljah oblast ne more pojasniti.

Dinar. Vrednost dinarja je pretekli teden dosegla v Švici višino 6 frankov 70 centimov za 100 dinarjev. Pred dvema tedni je bilo 100 dinarjev vrednih okoli 7 frankov 20 centimov.

„Društvo za gojitev treznosti v Ljubljani“, priredi dne 21. in 22. t. m. prslavo dneva treznosti za vso Slovenijo.

„Narodni Dnevnik“, skupno glasilo slovenskih radikalov in samostojnih kmetov, je prenehal izhajati. V svojem poslovnem članku pravi uredništvo, da je list moral prenehati izhajati na željo oziroma na povelje višjih sil. Potem pa pravi, da je list prenehal izhajati zato, ker se nameravajo demokratje združiti z radikali v eno samo stranko, vsled česar odpade potreba posebnega dnevnika za radikale. Uredništvo lista pa daje razumeti, da bo kmalu zopet začel izhajati „neodvisen“ slovenski dnevnik.

Dobra vlada. Po Ljubljani se govori, da poslej nihče več ne bo smel grajati vlade, ampak jo bo tre-

ba samo hvaliti, ali pa —!!— Mi smo takoj pripravljene vlado hvaliti na vse pretege, ampak samo tiste ljudi naj nam pokažejo, ki nam bodo hoteli verjeti!

Kaj vse »Jutro« ve. »Jutro« piše dne 18. junija: »Glede Slovenije je že določeno, da bodo komunisti dobili nalog, da gredo z vso silo v boj za Radića.« — Izvirnik tega povelja je prejelo »Jutro« 30. februarja tega leta.

»Pritlikavci«. Pod tem naslovom je objavilo »Jutro« dne 18. t. m. dopis iz Celja. V tem dopisu beremo: »Eno pa si naj ti pritlikavec (nasprotniki demokratov) zapišejo vseeno za svoja kosmata nšesa: Prejete z bojkotom našim, v narodnem boju osivelim možem ter našim trgovcem in obrtnikom... A ogromna večina narodnonoprednega meščanstva v Celju vam lahko vso našo besno gonjo bridko povrača... Naprednjaki! Kupujte le pri naprednih trgovcih, ne zahajajte v klerikalne pisarne... in ne nosite svojega denarja v klerikalna podjetja, katera poseja nad 90 odstotkov naših ljudi... Tudi v zasebnem življenju se izogibljite vseh tistih, ki so v obraz tako pasje ponižni, iz zasede pa streljajo na vas...« — Tako piše »Jutro« dne 18. t. m. Republikanski kmetje, ali razumete, kaj se to pravi? Ali se nočete nič učiti?

Radić v Moskvi. V »Slobodnem Domu« z dne 11. t. m. piše Radić, da je odpotoval v Moskvo na poziv in na povabilo iz Moskve, »da vidi«, kakor pravi, »ne carske generale in carske diplomate, ampak ono novo Rusijo, ki jo je ustvarila požrtvovalnost petrogradskih delavcev in moskovskih siromakov in svobodnjaški duh ukrajinskih kmetov.« — Radićevo potovanje v Rusijo je dalo povod najrazličnejšim kombinacijam in obdolžitvam in silovitim napadom na njegovo politično delovanje, češ da je Radić s tem potovanjem dokazal, da je »veleizdajalec« itd. — Na vse te napade odgovarja zagrebški list »Hrvat« dne 16. t. m. v uvodniku »Radić u Moskvi« med drugim: »Pot ga Radića v Moskvo je spravila vse nasprotnike hrvaške politike v jako neprijeten položaj. Ti bi zopet radi skovali kakšno »veleizdajstvo«. Toda to je težko. Moskva, to je Rusija, seveda ne Rusija caristična in uradniškega Petrograda, ampak je narodna Rusija in slovanska Rusija, čeprav je boljševiška, in je država največjega slovanskega naroda. A kdo more trditi, da je ta Rusija sovražna Jugoslovanom? — Človek se mora res čuditi, kako ravno oni listi in oni ljudje, ki so se nekdanj prištevali med največje »Vseslovane«, danes grdo pišejo o Rusiji in o Rusiji! »Hrvat« ima čisto prav, da naglašaja, da je Rusija tudi še danes največja slovanska država, čeprav nima več carističnega režima, kajti narod je ostal isti kot prej, in narod je glavna stvar, ne pa oblika vlade. Ali so Francozi danes kaj drugega kot Francozi, čeprav nimajo več militaristične vlade? Ali so Angleži mogoče kaj drugega kot Angleži, čeprav je na krmilu Delavska stranka z Macdonaldom? Tako je tudi z Rusijo.

Radić — komunist. Radić je odšel v Moskvo. Iz te okolnosti sklepajo naši politični modrijani, da je postal — komunist in krvoločni boljševik, ki bo dal celo Jugoslavijo ali pa celo Evropo poklati ali pa zastrupiti! To je že več kot smešno! Recimo, da bi se peljal dr. Zerjav enkrat v Prago in bi obiskal Masaryka. Masaryk je predsednik češke republike, torej gotovo prepričan republikanec. Kaj bi rekel dr. Zerjav, če bi kdo trdil, da je postal vsled svojega potovanja v Prago iz zvestega monarhista odločen repub-

likanec? Smejal bi se in prav bi imel! In končno: Kdo med nami pa pozna današnje razmere v Rusiji? Kdo ve, kakšni so ruski vlastodržci danes? Kdor pa tega ne pozna, naj molči in naj ne sodi prenašlo!

Strah in groza. Po deželi se danes širijo čudne vesti. Razni mestni ljudje, ki baje vse vedo, plaše in begajo ljudi z groznimi prerokovanji: Kako bodo vsi župani odstavljeni, ljudi bodo vse zaprli, živino pobrali, ženske in otroke bodo evrli in

može bodo streljali kot zajce in njihove uhlje kuhali v ričetu in tako naprej. Iz vsega se vidi, kako so ljudje strašno pozabljeni. Pred 10 leti se je začela svetovna vojna in tudi takrat smo doživeli čudne besede in čudna dejanja, pa nas še vendar ni bilo konec. Ušes za ričet nam res niso rezali, ampak dogajale so se zato skoraj še hujše reči, pa smo jih vseeno vzdržali. Zakaj torej strah? Več kakor ubiti se človeka vendar ne da!

Kmetijska dela v mesecu juniju.

V bližini doma in pri živini. Popravljajmo kozolce in pripravljajmo ostrvi za sušenje detelje in sena. Kjer so po nalivih postala pota razrovanja in neprehodna, jih je nasipati s prodcem in peskom. Pregledati je brvi in mostove, ali so za prevoz težkih tovorov sposobni. Posebno pozornost je obrniti cestam, ki vodijo od travnikov, da se izognemo neljubemu prevračanju s senom obloženih vozov. Pazimo na deco, da ne trosi in ne vživa nezrelih češenj, ki utegnejo povzročiti motenja v prebavilih.

Pripust krav in telic je najbolje urediti tako, da povržejo ob zeleni krmu spomladi, kar zelo ugodno vpliva na razvoj vimena in količino mleka, zlasti pri privesnicah. Zategadelj so v pomladi storjena teleta tudi za plemo najsposobnejša. Napajanje telet je boljše, nego sesanje, ker moremo prehrano teleta točno regulirati. Prvo mleko po storitvi očisti telečji želodec od želodčne smole. Ako možemo večje množine mleka, nego ga moremo sproti porabiti, tedaj storimo dobro, če ga predelamo v sir in maslo. Malim pujskom pokladajmo razen ječmena in poparka iz otrobov tudi nekoliko lesenega oglja in zemlje, kar zelo prija njih zdravju in razvoju. V šestem tednu je rezati samce, ki jih ne maramo za plemenitev.

Če ptice pozno vale, tedaj rado primanjkuje potrebnih poljskih sadežev. Toplo in nepremokro vreme v juniju je za razvoj žitnega zrnja velike vrednosti.

Kukavica po kresu če kuka,
Beda in glad v deželo priluka,
A toplo v juniju če dežuje,
Ulnjake in kašte napolnjuje.

V vinogradu. Kopajmo drugo kop, kjer se to ni zgodilo že v prejšnjem mesecu. Kopati je po možnosti v suhem vremenu, da lažje rahljamo zemljo in zatiramo nadležni plevel. Začnimo s pletvijo ali obiranjem v rodni vinogradih, kakor hitro se pokaže ves nastavek. V vinogradih do vključno 4. leta je plevel, kakor tudi prikrasjevanje vrhuncev opuščati, ako hočemo vzgojiti močno trsje. Pri vzgoji vinske trte je delati v prvih letih predvsem na mogočen razvoj trsa, česar pa ne dosežemo, ako ga držimo ob malem številu listja v času najbujnejše rasti. Pri pletvi odstranjujemo mladike, ki nimajo nastavka ali plodu in katerih v prihodnjem letu pri rezi ne rabimo niti za lonce, niti za reznike ali čepe. Ko je trs oplet, privežemo mladike h kolu ali na žico. Vezati je pravčasno, to je, predno so se mladike začele nagibati k tlom, s čemur pospešimo asimilacijo listja. Pri vezi odstranimo z nožem obenem tudi

vse zalistnike ali panoge, ki so nastale do tega časa na mladikah. Najmočnejše zalistnike najdemo na mladikah, ki se niso nahajale v pokončni legi, kar opravičuje potrebo zgodnje vezi. Vezati je kolikor mogoče na rahlo, da zrak in svetloba moreta dohajati v sredino trsa. Listje in kabernike je čuvati pred povezanjem med mladike, ker bi sicer shirali in se posušili. — Pred cvetom škropimo vinsko trto vdručič, če je letina za razširjanje peronospore ugodna in sicer z 1 in pol odstotno raztopino modre galice. Z bosnapasto se niso dosegli povsod zadovoljivi uspehi. V tem času žveplamo tudi z žveplenim prahom, ako nismo privedali raztopini galice salojidina. Pokončujemo grozdnega sukača in trtnega zavijača.

V sadovnjaku. Tudi v juniju imamo v sadovnjaku dovolj posla. Toda žalibog ne moremo potrebnih opravil vsikdar pravočasno vršiti, ker imamo drugega dela največkrat čez glavo. V juniju je potrebno, da škropimo proti škrlupu ali fuzikladiju z 1 odstotno raztopino modre galice in sicer jablane, češplje in hruške. Izmed živalskih škodljivcev nastopa najhujše listna in krvava uš. K sreči se listna uš drži večidel mladega sadnega drevja — v drevesnicah, kjer je pokončevanje mnogo lažje, nego na odraslem drevju. Tu in tam se pojavi v mesecu juniju jabolčni vbadar, ki povzroči odpadanje nedoraslega sadu. Samica vbada jabolčne sadove, ko so dosegli debelost oreha ter polaga vanje jajčeca. Plodovi vsled tega odpadejo in iz jajčec izlezla ličinka se razvija v odpadlem sadu dalje, dokler se ne zarije v zemljo in tam zabubi. Škodljivca pokončujemo na ta način, da vse odpadlo sadje sproti pobiramo in uničujemo. Bube v zemlji pomorimo tudi na ta način, da zemljo prekopljemo in pognojimo s kajnitom. Drevje, katerega smo pomladi posadili na stalno mesto, je treba večkrat pregledati in poganjke iz divjaka porezati. Odstraniti je tudi poganjke iz debla, drevesne krone in povsod, kjer se nahajajo na neprikladnih mestih. Ob suši je treba na novo vsajeno drevje zalivati. Ako je premlado sadno drevje nastavilo plod, ga popolnoma odstranimo ali pa vsaj razredčimo tako, da ostane na vsaki sadni češulji po en plod. — V drevesnici vršimo drugo okopavanje, kakor smo to storili v mesecu maju. Pincirajmo stranske poganjke starejših letnikov, da ne rastejo prebohotno, kar bi škodovalo rasti drevja navzgor. Dolgost stranskih poganjkov sme znašati k večjemu 15 cm. Na drevju, katerega nameravamo posaditi v jeseni v sadonos-

Od slei se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi« :FRANCKOV : kavni pridatek« od ponarejenih pridelkov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičajo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: in »Frank« in »kavni mlinček«.

»Pravi« :FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter stoji izdatnosti in točnosti.

ILIRSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8/I.
sprejema hranilne vloge po 8%
Večje in stalne vloge do 12%.

Ure
Zlatina

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Šeprati
Očala

nik, odstranjujmo v primernih presledkih vse stranske poganjke, tako da dobimo do jeseni gotovo deblo. Okulante moramo privezovati na čepe, da rastejo kolikor mogoče navpično. Ako zapazimo odgrizene vršičke, je znamenje, da imamo opraviti s pristrigacem, katerega pokončujemo na ta način, da ob deževnih ali hladnih jutrih vršičke zbiramo ter s hrošči vred sežgemo. — Ko so dozorele češnje, je začetni z uporabo sadja. Za prodajo je češnje trčati s peclji in v času, ko še niso prezrele. Prezrele češnje brez pecljev se hitro zmečkajo ter postanejo za trg neporabne. Ako ne moremo prodati svežih češenj, jih posušimo in porabimo pozimi v gospodinjstvu. Iz jagod prirejamo mezge, ki so zlasti za otroke zelo priljubljena slaščica.

Na polju in travnikih. Okopajmo koruzo in sicer po možnosti v suhem vremenu. V to svrhu se poslužimo najboljše okopalnika, katerega vleče ena žival. Pri obdelovanju s stroji prihranimo ogromne svote obdelovalnih stroškov. Krompir osi-

pajmo kakih 14—21 dni pred cvetom z osipalnikom, enako, kakor pri okonavanju.

Na travnikih je senena košnja v polnem teku. S košnjo začnimo, ko se nahaja večina trav v cvetu, to je, v prvi polovici junija. Po končanem cvetu pokošena trava daje vlaknasto in težko prebavljivo krmo. V senenih shrambah je paziti, da seno ne gnije in plesni, kar preprečimo s tem, da omejimo ristop zraka z močnim tlačanjem sena.

Na vrtu. Sejemo poletno endivijo, za jesensko rabo pa kolerabo, fižol, grah in redkev. Presajajmo solato, pozno zelje, olivov, kolerabo, papriko in peso. Osipajmo karusnice (glavice) ter jih zalivajmo z gnojico. Paradižnike privezujemo h kolom in odrezujemo zalistnike. O kresu prenehajmo z rezanjem špargljev. Ob suši zalivajmo temeljito s prestano vodo v jutrih in večerih. Odcvetele vrtnice obrežimo na popju. Presajajmo poletne cvetlice in sejmo turške nageljčke.

V kleti. Zapolnimo vino in žvenljamo sode po potrebi v presled-

kih 4—6 tednov. Kjer ni oken in zatornic, zamašimo kletne odprtine s slamo, da zabranimo pristop toplega zunanega zraka. Sodove vehe in pilke naj so popolnoma okrogli ter naj ne prepuščajo zraka do vina. V slabo zadelanih sodih se zlasti v toplejšem poletnem času tvori kaj rada bira, ki vino poslabša in naposled popolnoma pokvari.

V čebelnjaku. V juniju se vrši najmočnejše rojenje. Da roji predaleč ne odlete, jih je poskropiti z vodo ter spraviti čimprej v senčnat prostor. Nekoliko dni pred odhodom prvenca hranijo čebele-delavke matice slabše, da manje leže pred rojenjem ter je sposobnejša za izlet. Znak skorajšnjega rojenja je, da se čebelodelavke vračajo dotični dan obložene s praškom ter se priključujejo tisti skupini čebel, ki se nahajajo na izletišču. Druge pa se navale na med in se nasičene pridružijo roju. Včasih se dogodi, da se roj vrne v svoj stari panj. To se zgodi takrat, ako je matica padla na zemljo, ne da bi jo čebele opazile ter se ji vsled tega niso mogle pridružiti. Takšen

roj se roji vnovič, ko je izšla prva mlada matica iz svoje celice. V modernih panjih je mogoče nošnje medu in rojenje regulirati poljubno s skrčenjem ali razširjenjem medenega prostora in odstranjevanjem trotovske zalege, kar je za čebelarja velike vrednosti.

Z dnevi dolgimi in sadjem mičnim Se mesec junij redno oglasi; Tu se kiti žena s klasjem žitnim, Tam pa žvižga mož in kosi.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKE AVTONOMISTOV.

Odgovorni urednik Drago Brozovič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Družabnika

s 25.000 Din kapitala za ustanovitev dobičkanosnega in občekoristnega, še ne obstoječega enakega podjetja v Sloveniji, z absolutno sigurno bodočnostjo, se išče. Podjetje se ustanovi v ormoško-ljutomerskem vinarskem predelu. Cenj. ponudbe pod Družabnik a nosno podjetje na upravo tega lista.

Nakup gozdov, desk, tramov in drv. Zaloga trboveljskega premoga in drv. Prodaja na debelo in drobno. - Plačljivo tudi na obroke.

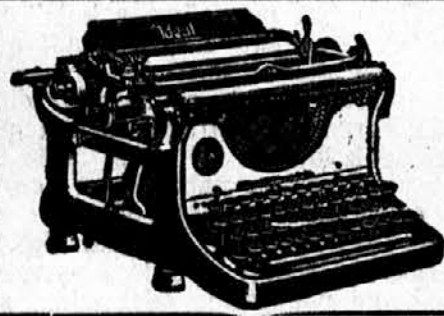
DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon šte. 220.

K. Widmayer - Pri „Solncu“

za vodo. Priporočam: Raznovrstno perilo, svilnate in druge robce, šerpe. Manufakturno blago, oblekce, predpasnike. Vso opravo za novorojenčke, male in nogavice domačega izdelka. Venčke in šopke za neveste in birmanke; kovtre, abtahe (peče)! Na debelo primeren popust.

FR. SLOVNIK
LJUBLJANA, Stari trg 2.
priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur. Obleke po meri se točno izvršujejo.

Antikvarijat, knjigarna HINKO SEVAR
Ljubljana, Stari trg 34
kupi in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.
Telefon šte. 268.
Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Pošljite naročnino!

Nove lepe slovenske knjige!

Ravnokar so izšle nove knjige:

Regina Povest G. Kellera, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5-

Občinsko dete Srbska vaška povest, spisal Branislav Nušić. Poslovenil Cv. Golar. — Cena dinarjev 15 —.

Zeleni kader Povest iz viharne dni našega narodnega osvobajanja. spisal Ivan Zorec. — Cena Din 14-

Poštnina Din 1-

Tiskali in založili

J. Blasnika nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Vse knjige se lahko naroče po dopisnici.

Knjige so res lepe in za ljudstvo zelo primerne in zabavne.

Nadalje priporočamo politične študije prof. dr. Drag. Lončarja, ki so izšle v knjigi pod naslovom

„Politika in zgodovina“

Tudi ta knjiga je izšla v založbi tiskarne

J. Blasnika nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Kdor se zanima za politična vprašanja in za boj za avtonomijo Slovenije, naj to knjigo bere!

Cena Din 30-.

MERAKL
barve, mastila, lake, kit, emajle, kistove (čopiče) in zajamčeno čisti firneš najboljše kakovosti nudi

Medić-Zankl

družba z o. z.

Maribor, Ljubljana, Novi Sad,
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:

Ljubljana - Medvode.

NAJCENEJŠE NOVE IN RABLJENE PISALNE STROJE

v specialni mehanični delavnici za popravilo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev.

LUDOVIK BARAGA, LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6. I. nad.

Barvne trakove, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine. Pisarniška oprema vedno na zalogi.

Prometni zavod za premog
d. d. v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

NASLOV: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Mintošičeva c. 15/II.

TONE MALGAJ

pleskar za stavbe in pohištvo, lakiranje vozniških koles v ognju, Soboslikarstvo. Specialni oddelek za črkoslikarstvo na steklo, pločevino, les, zid i. t. d.

Delavnice: Kolodvorska ulica št. 6. Celovška cesta šte. 121.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta šte. 5.

Telefon šte. 367.

Vplačani kapital Din 3.000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje